DEMOKRATİK SOL PARTİ
T.B.M.M. Genel Başkanlığı
Tarih : 11.04.2001
No. : 325

T.B.M.M. BAŞKANLIĞINA 7/4029-9856

Aşağıdaki sorunların Devlet Bakanı Sayın Ramazan MİRZAOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinize saygılarımla arzederim.10.4.2001

Prof. Dr. Sadık KIRBAŞ
Çanakkale Milletvekili

Türk Boğazlar Sistemini Marmara denizi ve iki çıkışındaki İstanbul ve Çanakkale Boğazları oluşturmaktadır. Bu su yolu Karadeniz'den Ege Denizi'ne kadar uzanan 164 deniz mili (304 km) uzunluğunda, kimi yerde 698 metreye kadar daralan ve çok keskin dönemeçleri olan, Dünyanın en yoğun ve kaza ihtimali en yüksek uluslararası deniz trafiğine geçiş imkanı veren, ülkemizin ve bölgenin doğal ve tek su yoludur.

Karasularımızdaki bu su yolunda büyük tonajlı tanker trafiği için, İstanbul Boğazı'nda Yeniköy, Aşiyan, Kandilli, Kanlıca, Çanakkale Boğazı'nda Nara ve Kilitbahir Burunlarında 80 dereceye varan ve gemilerin 12-13 kez rota değiştirmesine neden olan çok dar yerler, dönem dönem sığlaşan kesimler, güçlü üst akıntılar, özellikle bahar ve kış aylarında birdenbire oluşan kesif sisler ve kar tipileri gibi doğal, bunun yanında asma köprüler, yüksek gerilim ve hava nakil hatları, adalara giden telefon hatları ile tatlı su nakil boruları gibi yapay engeller bulunmaktadır.

Bu su yolu üstünde pek çok açık müze, bir dünya şehri olan İstanbul ve önemli liman kentlerimizden biri olan Çanakkale bulunmaktadır. Her gün iki kıyı arasında 2.000 karşılıklı sefer yapılmakta yaklaşık 1.000.000 insan ve 15.000 aracın taşındığı yoğun uluslar arası ve yerel deniz ulaşımı , gezi ve balıkçı tekneleri trafiği bulunmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde yazılı ve görsel basında Kazak petrolü ile ilgili bazı haber ve yorumlara rastlanmıştır. Bilindiği ve basından da takip edildiği üzere bu petrolün dış pazarlara mevcut tek çıkış noktası Türk Boğazlarıdır. Ayrıca bir tanker denizine dönecek olan Karadenizin bu gibi tehlikelerden korunabilmesi amacıyla kıyıdaş ülkelerle "Karadeniz Görev Gücü" Anlaşması imzalanmıştır.

Karadeniz'deki deniz trafiği kontrol altına alınsa dahi tankerlerin taşıdığı patlayıcı, parlayıcı, yanıcı kimyasal maddeler ve atıkları Boğazlar' da büyük tehlike yaratacak ve boğazlarla iç içe olan yerleşim merkezleri, çevrede yaşayan canlılar ile hem kültürel hem de tarihi zenginliklerimizin için ciddi bir tehdit unsuru olacaktır. Tüm bunlar dikkate alındığında dağıtımı dış pazarlara Novorosisk limanından yapılacak olan Kazak petrolünün ülkemiz için potansiyel bir tehlike arz ettiği görülecektir.

1. Tengiz petrol yataklarından çıkarılan Kazakistan petrolünün Novorosisk terminalinden diğer pazarlara taşınması hangi yollardan olacaktır?
2. Petrolün sevkıyatından Karadeniz ve Türk Boğazları kullanılacak mıdır?
3. Türk Boğazları Su yolunun kullanılması durumunda emsallerini pek çok defa yaşadığımız olası kaza ve çevre felaketleri için ne tür önlemler alınması düşünülmektedir?.